

Warszawa, dnia 18-03-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WG.053.1.2021.MH
1891241.7148591.5734060

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 30 listopada 2021 r. skierowaną do Prezesa Rady Ministrów, pana Mateusza Morawieckiego w sprawie *drastycznych podwyżek cen gazu ziemnego*, poniżej przekazuję stosowne wyjaśnienia pozostające w kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Na wstępie należy podkreślić, że w celu ochrony polskich odbiorców przed negatywnymi skutkami kryzysu energetycznego w Unii Europejskiej, Rząd podjął liczne działania osłonowe dla odbiorców. Przyjęte rozwiązania kierowane były do szerokiego grona odbiorców paliw gazowych w Polsce, w tym przede wszystkim do odbiorców domowych, jednostek pożytku publicznego, ale również, poprzez rozwiązania fiskalne, do polskich przedsiębiorców. Zakres beneficjentów poszczególnych instrumentów, w dużej mierze uzależniony jest od regulacji europejskich, w tym przede wszystkim ogólnego zakazu pomocy publicznej. W konsekwencji, możliwość skorzystania z niektórych z przyjętych rozwiązań mają jedynie niektórzy odbiorcy paliw gazowych. Poniżej, przedstawiam szczegółowy opis rozwiązań osłonowych, które pozwalają na kompleksowe wsparcie zarówno gospodarstw domowych, jak i jednostek świadczących podstawowe usługi społeczne w Polsce.

Obniżenie podatków dla energii elektrycznej, paliw i ciepła

W ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej, przyjęto nowelizację rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2350), która bezpośrednio ograniczyła ceny nośników energii już od 1 stycznia br. Dzięki tej nowelizacji, w pierwszym kwartale 2022 r. obniżono stawkę podatku VAT dla gazu ziemnego oraz ciepła systemowego z 23 do 8%, a za energię elektryczną z 23 do 5%.

Dodatkowo obniżona została akcyza na energię elektryczną zużywaną w gospodarstwach domowych, a dla pozostałych odbiorców, w związku z ograniczeniami wynikającymi z prawa europejskiego, ograniczono jej wysokość z 5 do 4,6 zł/MWh (w okresie od 1 stycznia do 31 maja br.). Obniżona została także akcyza na niektóre paliwa silnikowe do minimalnego

poziomu dopuszczalnego przez UE (od 20 grudnia 2021 r. do 31 maja 2022 r.), a także zmieniono podatek od sprzedaży detalicznej od paliw silnikowych (od 1 stycznia do 31 maja br.).

W celu poszerzenia ochrony konsumentów, ustawą z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2022 r., poz. 196) dalej obniżono stawki VAT dla paliw z 23 do 8%, gazu ziemnego z 8 do 0%, a ciepła systemowego z 8 do 5% na okres do dnia 31 lipca br. Przedłużono też okres obowiązywania niższych stawek podatkowych, w tym 5-procentowego podatku od energii elektrycznej, do dnia 31 lipca br.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1)

Kolejnym narzędziem pomocowym dla gospodarstw domowych przygotowanym w ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej jest zapewnienie wsparcia dla grupy ok. 6,84 mln gospodarstw domowych, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie. Przekazane gospodarstwom domowym wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego może zostać wykorzystane w szczególności na zwiększone koszty energii elektrycznej czy gazu ziemnego. Dodatek ten wynosi od 400 zł do 1437,50 zł, a jego wysokość uzależniona jest od liczby osób w gospodarstwie domowym oraz rodzaju wykorzystywanego źródła ogrzewania. Do otrzymania dodatku, który wypłacany będzie w dwóch ratach, do 31 marca oraz do 2 grudnia 2022 r., uprawnione będą gospodarstwa wieloosobowe, których miesięczny dochód na osobę nie przekracza 1500 zł, oraz gospodarstwa jednoosobowe o dochodach wynoszących do 2100 zł miesięcznie. Przy przyznawaniu dodatku osłonowego funkcjonuje zasada „złotówka za złotówkę”, oznacza to, że przekroczenie progu nie będzie skutkowało utratą prawa do korzystania z przewidzianej w ramach tarczy antyinflacyjnej pomocy, a jedynie pomniejszeniem wysokości otrzymywanego świadczenia o przekroczoną kwotę.

Ustawa wprowadzająca dodatki osłonowe zakłada również wdrożenie mechanizmów wsparcia niefinansowego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej i paliw gazowych, które powinny pomóc odbiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej regulować należności za energię. Będzie to więc realne narzędzie minimalizowania ubóstwa energetycznego oraz wzmocnienie ochrony odbiorców wrażliwych.

Pierwszym z nich jest zakaz wstrzymania dostaw odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w miesiącach zimowych. Dodatkowo, ustawa wprowadza również mechanizmy chroniące przed wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej osoby objęte opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagające wentylacji mechanicznej.

Kolejnym rozwiązaniem jest zapewnienie możliwości zwrócenia się przez odbiorcę wrażliwego do sprzedawcy energii albo paliw gazowych z wnioskiem o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe czy świadczone usługi. Program ten może obejmować zawarcie umowy w sprawie należności polegającą na odroczeniu terminu ich płatności, rozłożeniu na raty, umorzenie czy na odstąpieniu od naliczania odsetek za nieterminową zapłatę.

Rozwiązanie to ma zapobiec popadnięciu w niewypłacalność w sytuacji, w której odbiorca wrażliwy nie może uregulować zaległości, a także wie, iż nie będzie mógł uregulować na czas bieżących płatności za energię elektryczną lub świadczone usługi. Każdy ze sprzedawców energii albo paliw gazowych zostanie zobowiązany do zastosowania przynajmniej jednego z wybranych przez siebie wariantów programu wsparcia.

Ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 202)

Ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu zawiera kompleksowe rozwiązania, które ochronią najbardziej wrażliwych odbiorców paliwa gazowego przed podwyżkami, rozszerzając katalog odbiorców korzystających z cen taryfowanych, a także zagwarantują skuteczny mechanizm dla budynków wielolokalowych, które wcześniej nie zdecydowały się na skorzystanie z ochrony taryfowej.

Po pierwsze, ustawa ta zamraża ceny gazu ziemnego na poziomie cen zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod koniec ubiegłego roku. Oznacza to, że pomimo okoliczności rynkowych, które wskazywałyoby na konieczność podwyższenia cen gazu ziemnego w znacznie wyższym stopniu, wzrosty tych cen dla odbiorców objętych ochroną taryfową będą ograniczone.

Dodatkowo ustawa poszerza katalog podmiotów korzystających z ochrony taryfowej cen. Prócz gospodarstw domowych, w tym w budynkach wielolokalowych, uprawnione do niej będą również jednostki świadczące kluczowe dla społeczeństwa usługi, w tym: szpitale, jednostki edukacyjne, kościoły czy ośrodki pomocy społecznej. W konsekwencji przyjętych zmian legislacyjnych, jednostki te będą chronione przez kompleksowe rozwiązania przeciwdziałające podwyżkom cen nośników energii.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu ww. zmian na funkcjonowanie i płynność przedsiębiorstw energetycznych, na które przerzucone zostaną drastyczne koszty paliwa gazowego, ustawa zapewnia również mechanizm rekompensaty kosztów dla przedsiębiorstw energetycznych, a tym samym stwarza mechanizm osłonowy, gwarantujący ciągłość dostaw paliwa gazowego dla odbiorców końcowych po obniżonych i zamrożonych cenach.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 200)

Aby zapewnić odbiorcom podłączonym do sieci zasilanej wyłącznie ze źródeł lokalnych, której znakomitą część stanowi sieć gazu ziemnego zaazotowanego, ustawą z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, uchylony został art. 4h ust. 3b do ustawy – Prawo energetyczne. Uchylenie ww. przepisu znosi przywilej możliwości zwolnienia przedsiębiorstwa energetycznego z obowiązku udostępniania sieci innym sprzedawcom gazu ziemnego, w zakresie sieci gazowej zasilanej wyłącznie ze źródeł lokalnych i niepołączonej z innymi sieciami gazowymi. Powyższa zmiana legislacyjna powinna przyczynić się do zwiększenia dostępu do lokalnych sieci gazu ziemnego alternatywnych wobec zasiedzialego sprzedawców gazu ziemnego, co wzmocni konkurencję na rynku gazu ziemnego korzystnie

wpływając na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw, jak również wzmocni prawa odbiorców do zmiany dostawcy gazu ziemnego.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Piotr Dziadzio
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/